

BILJNO ZDRAVSTVO: Zakon o biljnom zdravstvu



Novi Zakon o biljnom zdravstvu objavljen je u »Narodnim novinama«, br. 127/19, a njime se osigurava provedba Uredbe (EU) 2016/2031 od 26. listopada 2016. o zaštitnim mjerama protiv organizama štetnih za bilje i o izmjeni uredba (EU) br. 228/2013, (EU) br. 652/2014 i (EU) br. 1143/2014 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 69/464/EEZ, 74/647/EEZ, 93/85/EEZ, 98/57/EZ,

2000/29/EZ, 2006/91/EZ i 2007/33/EZ (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 2016/2031). Uredba (EU) br. 2016/2031 primjenjivati će se s nizom delegiranih i provedbenih Uredbi Europske komisije.

Ovim Zakonom uređuje se područje zdravstvene zaštite bilja, mjere za sprječavanje unošenja i širenja štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta kao i njihovo suzbijanje primjenom fitosanitarnih mjera.

Zdravstvena ispravnost bilja od velike je važnosti za biljnu proizvodnju, šume, prirodu, prirodne ekosustave i biološku raznolikost, a sama proizvodnja biljaka je i temelj prehrambenog lanaca bez čije proizvodnje ne bi bilo hrane ni za ljude niti za životinje.

Pojava štetnih organizama bilja kao i biljnih bolesti mogu imati ozbiljne posljedice na kvalitetu našeg života kao i na našu ekonomiju.

S obzirom na navedeno pokazala se potreba za donošenjem novog propisa iz područja biljnog zdravstva koji bi imao za cilj osigurati bolju razinu fitosanitarne zaštite cijelog područja EU. Kako bi se osigurala jedinstvena primjena novih pravila na cijelom području Unije, Europski parlament i Vijeće usvojilo je Uredbu (EU) br. 2016/2031. U vezi s tim, a i kako smo ranije napomenuli, izrađen je i novi Zakon o biljnom zdravstvu.

Zakonom o biljnom zdravstvu i Uredbom (EU) br. 2016/2031:

- definiraju se nadležna tijela u provedbi Zakona (Ministarstvo poljoprivrede, Državni inspektorat (fitosanitarna i šumarska inspekcija), Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu i Hrvatski šumarski institut. Poslove nadzora unosa bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta u granično područje Republike Hrvatske u iznimnim slučajevima mogu obavljati i ovlaštene granični službenici Republike Hrvatske (carinski službenici i službenici granične policije), a za obavljanje poslova i zadaća iz područja biljnog zdravstva mogu se ovlastiti i druge pravne osobe s javnim ovlastima;
- definiraju se novi popisi štetnih organizama kao što su: karantenski štetni organizmi, prioritetni štetni organizmi, nekarantenski štetni organizmi, karantenski štetni organizmi zaštićenih područja te neregulirani karantenski štetni organizmi bilja;
- daje se mogućnost za propisivanje strožih mjera od onih koje su navedene Uredbom (EU) br. 2016/2031. Ministar nadležan za poljoprivredu može donositi pravilnike s ciljem fitosanitarne zaštite, s tim da se vodi računa da te mjere nemaju za posljedicu zabrane ili ograničenja unosa bilja na područje Unije. Isto tako ministar može donositi i naredbe u cilju poduzimanja mjera za sprječavanje širenja i suzbijanja štetnih organizama;

- fitosanitarne mjere mogu se primjenjivati i na one štetne organizme za koje se smatra da bi mogli ispunjavati uvjete za uvrštavanje na popis karantenski štetnih organizama Unije;
- uvodi se obveza pružanja informacija putnicima i korisnicima poštanskih usluga koji na područje Unije unose bilje, biljne proizvode i druge predmete, što po važećem zakonodavstvu nije bilo propisano;
- stvaraju se zakonske osnove za nadogradnju registra specijaliziranih subjekata, a to su specijalizirani subjekti koji u Uniju unose ili unutar Unije premještaju bilje, biljne proizvode i druge predmete, koji su ovlašteni za izdavanje biljnih putovnica, koji izdaju fitosanitarne certifikate, koji postavljaju oznake za drveni materijal za pakiranje i dr.;
- za specijalizirane subjekte/posjednike bilja olakšanje dolazi u jednostavnijoj i transparentnijoj dokumentaciji (unificirani obrazac biljne putovnice), boljoj zaštiti kao i u mogućoj financijskoj pomoći u otkrivanju i iskorjenjivanju štetnih organizama;
- jedna od najvećih novina za specijaliziranog subjekta/posjednika bilja je samostalno pregledavanje bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta te za njih izdaju biljne putovnice što do sada nije bio slučaj te
- obvezno osposobljavanje/edukacija specijaliziranih subjekata kako bi stekli određena znanja za izdavanje biljnih putovnica. Osposobljavanje specijaliziranih subjekata provodit će nadležna tijela.

Za sva dodatna pitanja molimo da se obratite na:

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za poljoprivredno zemljište, biljnu proizvodnju i tržište,
Sektor fitosanitarne politike

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb

telefon: 01/6109 514, 01/6109 982, 01/6109 390, 01/6109 126

e-mail: HR_plant.health@mps.hr; uprava.poljoprivrede@mps.hr